

ΝΕΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΤΤΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

19
—
1925

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ÉDITIONS
ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★ BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ πτς Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΛΙΔΟΦΙΛΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΑΖΩΝΑΣ

(1) Αδέμινηστος διδασκαλός μου Σπυρίδων Λάμπρος ἐν τῷ διατομήν αὐτοῦ Ηὔονοι ματολογίαι τῆς Ἀττικῆς καὶ ἡ
εἰδούση πλήρωσιν ἀποίκησις τῶν Ἀλιβανίων¹ ἔξε-
τασσον τάξιν τοπονυμίων τῆς Ἀττικῆς συνεξήγασε καὶ τὰ οἰκογε-
νειακά ὄνοματα. Τὴν μέθοδον ταύτην ἀκολούθουντες καὶ ἡμεῖς πρὸ²
πολλῶν ἑτῶν (τῷ 1907), ὅτε ἥρενται μεν τὰ κατὰ τὴν τοπονυμίαν
Ηατίσια (ἢ Πατίσια), ἡμαγκάσιθμεν νὰ ἔξετάσωμεν καὶ τὰ οἰκογε-
νειακά ὄνοματα τῶν Ἀιθηνῶν τῆς Τόυρκοκρατίας. Καὶ τὰς μὲν
Ἀιθηνῶν Ηατίσηη (ἢ Ηατίσηρ), ὅν ἀνέζητον ἐν Ἀιθήναις, δὲν
ἀνεῦρον ἐν αὐταῖς³, ἀλλ' ἐπέτυχον νὰ εῦρω τὸ ἔτυμον ἀιθηνιαῖσιν τι-
νων ὄνομάτων.

Τὰ πορίσματα τῆς ἔρεώνης μου ἔκεινης ἀνεκοίνωσα τῷ μακαρίτῃ
διδασκάλῳ μοι, ὅπις παρεξάλεσέ με νὰ ἀποστείλω τὴν σχετικήν δια-
τοιβήν, ἵνα δημοπευθῇ ἐν τοῖς Συμμείκτοις τοῦ Νέου Ελληνισμοῦ-
μονος. Τοῦτο σήμερον πρόστιτο, διότι ἐνόμισμα, ὅτι δὲν ὅμρειλον νὰ
ἀφήσω ἐπὶ μακρότερον χρόνον ἀδημοσίευτον τὴν παλαιάν μου δια-
τοιβήν. Τὰ ὄνοματα, περὶ ἣ θὰ ἀσχοληθῶ, εἶναι τὰ ἔξης: Καλλιφ-
ρόνιος, Μπερνιόδης, Μπενγκέλος, Μισαρά-
λιτης καὶ Βανζίκης.

1. Καλλιφρονᾶς.

Περὶ τοῦ ὄνοματος τούτου ἔγραψη ἐσχάτως (Πράκτ. Ἀρχαιολ.
ἔτη αρ. 1920, σελ. 66), ὅτι εἶναι τὸ ἐκ τῶν ὁμαῖκῶν ἡρόνων γνω-
στὸν κύριον ὄνομα Καλλιφρόνι. 'Αλλ' ὁ Καλλιφρόνι
θὰ ἐγίνετο Καλλιφρόνας, οὐδέποτε δὲ Καλλιφρόνας.
'Αλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶναι, ὅτι ὁ τύπος Καλλιφρόνας⁴

1. Έπετηρις Ημεριδοῦ 1 (1895) σ. 166 κάτ.

2. Τοῦτον ἀνεῦρον τάλος ἔσχιτο; ἐν ἀλλῳ τῆς ἀλληνικῆς γῆς τμήματι.

3. Εἶγας γνωστόν, διτι καὶ οἱ τῶν πρὸ τοῦ 1821 χρόνων λόγιοι ή γάπων
νὰ δίδωσιν ἀρχ. ιζουσαν μορφὴν εἰς τὰ ὄναματα αὐτῶν.

είναι σχετικῶς νεώτερος· ὁ ἀρχαιότερος, ἀφ' οὗ προῆλθεν, εἶναι Καλοφρένης προβ. Σ. Λάμπρου, 'Α θηναϊκὸν δι-
βλήτογράφον καὶ κτήτορες κωδίκων κατὰ τοὺς
μέσοντες αἰῶνας καὶ ἐπί Τοντοκορατίας ἐν Ἐ-
πετηρίδι Παρνασσοῦ τόμ. 6 (1902) σελ. 176 (Μιχαὴλ Καλο-
φρένης ιερεὺς ξερεύς ξενία 1421-1433). Η λ. φρένα (φρήν) ἀνήρει
εἰς τὴν δημόδημη γλῶσσαν¹.

'Απὸ τοῦ τέτοῦ Καλοφρένης ὁ τέπος Κα-
λοφρένης² (Σ. Λάμπρος 3. ἔ. σ. 177: Λεονάρδος
Καλοφρένης τῷ 1691) καὶ ἀπὸ τούτου ὁ νεώτερος Καλο-
φρένης. (Προβ. ἀνωτ. σελ. 318, σημ. 3).

2. Μπερναρδῖς.

Ο γνωστὸς Ἀθηναϊος λόγιος Ἀργυρὸς Μπερναρδῆς³ (1659-
1720) ἐν λατινιστὶ γενὴ αὐτοῦ ενθάδεν εἶναι τέπος καλεί-
ται Bernardinus (οὐχὶ Bernardes!). ἀγνοοῦμεν, ἂν δὲ Ἀθηναϊος λό-
γιος ἦ τοι διδάσκαλος αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ ἐνόμιζον, διὰ τὸ ὄνομα εἶναι
παραφθορὴ τοῦ Bernardinus. Ιστος αὐθαιρέτως ἔξελατίνισε⁴.

Καθ' ἡμᾶς τὸ ὄνομα Μπερναρδῆς εἶναι τέπος ἀπορ-
ρεύσας ἀπὸ τοῦ ιταλικοῦ ὄνοματος Μπερναρδός (Bernardo)
καὶ τὸ ὄνομα Κορράδος προῆλθεν ἀπὸ τοῦ Κορράδος (ιταλ. Corrado) καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ Corradinus, ὃς ἐνόμισεν δὲ μα-
καρίτης Γ. Ζολότας.

1. Προβ. Ἀρχείον Ἰστορικοῦ λεξικοῦ, λ. φρένα. Γιγάντιο, δια αὐτῇ λέ-
γεται ἐν Σίφνῳ.

2. Καλοφρενᾶς—Καλοφερνᾶς—Καλεφορνᾶς.

3. Προβ. Π. Ζερλέντην, Ἀργυρὸς Βερναρδῆς ὁ Ἀθηναϊος (1659-1720),
Ἀθηναὶ 1921.

4. Οὐδοίως δὲ γνωστὸς λόγιος Ἐμμανουὴλ Κιβάκης Ράλης (1450-1527)
αὐθαιρέτως ἐκλήθη Manilius καὶ οὐχὶ Manolius προβ. Α. Χατζῆς, Οἱ Ρα-
υλοί-Ράλαι, Kirchhain N.-L. 1909, σελ. 56.

5. Bertaldi (=Μπεναλδῆς) καλείται παρὰ τῷ γνωστῷ de la Guilletière,
Athènes ancienne et nouvelle, Paris 1676, ἐκδ. γ', σελ. 286. Προβ. καὶ Πα-
παρηγόπουλον, Ἰστορ. Ἑλλ. εθν. 2Ε' σελ. 564. Νῦν αφέται ἐν Ἀμαρο-
σίῳ ὑπὸ τὸν τύπον Μπερναρδῆς (Βραδεινή 16 Αύγουστου 1925). πρὸλ.
καὶ Gregorovius -Λέμπρον, Ἰστορ. Ἀθηνῶν Β' 427.

Τοῦτο θὰ ἀποδεῖξω εἰνθίς κατωτέρῳ ἐν τῇ ἔρεύνῃ περὶ τοῦ ὄνοματος. Μπενηζέλος οὐκέτι εἶ λοις, εἰς ἵν μεταβαίνο.

3. Μπενηζέλος.

Τὸ ὄνομα ἐμφανίζεται ἐν Ἀθηναῖς τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Ἀγγέλου Μπενηζέλοιο γέννημάντος περὶ τὸ 1611¹ δ "Ἀγγελος Μπενηζέλος είναι, ως γνωστόν πατήρ τῆς μοίσας Φιλοθέης Μπενηζέλου (1522—1589)".

Περὶ τοῦ γενάρχου τῶν Ἀθηναίων Μπενηζέλων καὶ τοῦ ἑταίρου τῶν ὄνοματος ἐγράψανταν ἐσχάτως παραδοξόταται² σελίδες, αἵτινες θὰ δεσμοφορίωσι μίνον τοῖς ἐπιπολάσως ἔρευνῶντας³.

Γενάρχης τῶν Ἀθηναίων Μπενηζέλων καθ' ἡμᾶς ὑπολογίζεται "Ἐλλήνης τοις Μπενηζέλοις (Βενέδικτος) Ζέλης"⁴. ἐν ἄλλοις λόγοις ὑποστηρίζομεν, ὅτι τὸ ὄνομα Μπενηζέλος προσήλθεν ἀσφαλῶς ἀπὸ τοῦ Μπενηζέλος Ζέλης.

Νῦν ὀφείλομεν νὰ δείξωμεν τρία τινά: α) τί είναι τὰ ὄνόματα, Μπενηζέλος καὶ Ζέλης. β) πῶς δ Μπενηζέλης Ζέλης ἐγένετο *Μπενηζέλης καὶ γ) πῶς δ *Μπενηζέλης ἐγένετο Μπενηζέλος.

α) Τὸ ὄνομα Μπενηζέλος (τὸ θηλυκὸν Μπένα ή Μπενοῦ), είναι βαπτιστικὸν ὄνομα Ἐλλήνων τῶν γρύνων τῆς Τουρκοκρατίας⁵.

Τὸ ὄνομα Μπενηζέλος είναι φλ. λ. γνικὸς τύπος τοῦ Ιταλικοῦ ὄνοματος *Beno* Μπένος⁶, ὥστε είναι ὑποκοριστικὸς τύπος τοῦ ὄνοματος *Benedetto* (Benedictus)⁷.

1. Πυθ. Νικ. Βέην, Byzantinisch-neugriechische Jahrlücher 4 (1923). σ. 101 κ. ἕ.

2. Βιρρύτερον χαρακτηρισμὸν ἐπιθυμῶ νὰ ἀποφύγω.

3. Ἐσχάτως καὶ Ισπανός τις λόγιος, ως εἴδον ἐν τινι ἐφημερίδι, ὑπεστήριξεν, ὅτι είναι ἐβραϊκόν: Ben-Izel (=υἱός Ιζέλ) ή Ο Gregorovius ('Ιστορία Ἀθηνῶν, μετάφρ. Λάμπρου Β' 427) ἐθιώρει τοὺς Μπενηζέλοις 'Ιταλούς:

4. Οὗτος θὰ τεθῇ τὸν IE' αἰῶνα, ἢν μὴ πρότερον.

5. Ισως καὶ τῶν ἐσχάτων βυζαντιακῶν χροιῶν πρόβ. κατωτέρῳ περὶ τοῦ Κορραῆς.

6. Περὶ τοῦ ἀρχ. γερμανικοῦ *Beno* (=Bernhard) ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος.

7. Καὶ ἐν τῷ 'Ορθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ὥπαρχει ὁ οικός Βενέδικτος ἐορτάζων τῇ 14 Μαρτίου.

Τὸ ὄνομα Μ πένος σήμερον σφέζεται ἐν Ἑλλάδι ὡς οἰκογενειακὸν ὄνομα¹

Τῆς συζυγίας Μ πένος Μ πενής ὑπάρχουσιν ἀναρίθμιτα
ὄμοια παραδείγματα:

- Παῦλος—Παυλῆς**
- Πέτρος—Πετρῆς**
- *Ἀλεξανδρος—*Ἀλεξανδρῆς**
- Στράτος—Στρατῆς**
- Giacomo—Γιακούμης**
- Λινάρδος—Λιναρδῆς**
- Τζάννος—Τζαννιῆς**
- Τζαννέττος—Τζαννεττῆς**
- *Ἀλαμάννος—*Ἀλαμαννῆς**
- Φράγκος—Φραγκῆς (Σπάρτη)**²
- Μάοκος—Μαρκῆς**
- Σπύρος—Σφυρῆς**
- *Ἀγγελος—*Ἀγγελῆς**
- Κωτσος—Κωτσῆς**
- Στέφανος—Στεφανῆς**
- Λαζαρος—Λαζαρῆς**
- Πούλος (=πουλημένος)—Πουλῆς**
- κοθουρος—Κοθρῆς**
- Κούρος—Κουρῆς**
- Σμάραγδος—Σμαραγδῆς**
- Βαλσαμος—Βαλσαμῆς**
- Σταῦρος—Σταυρῆς**
- Πανάγος—Παναγῆς**³
- Μάρος—Μαρῆς κ.ἄ.π.**

"Οτι καὶ τὸ ὄνομα Κοροάης (ἴδη ἐν τῷ Χρονικῷ τοῦ Μο-

1. "Οτι βαπτισιακά γίνονται οἰκογενειακά, εἶναι γῦν γνωστόν" πρβ. Α. Χατζῆν, Οἱ Ρωύλ—Ρύλαι σελ. 6, σημ. 3.

2. Πρβ. ἔφημ. Σειρὶς 20 Νοεμβρίου 1924, σελ.: 6, στήλ. α'. πρβ. Λιστᾶς καὶ τὸ οἰκογ. ὄνομα Ἀλιφραγκῆς (ἔφημ. Βιαδινή 16 Αύγουστου 1925). Κατ' ἐμὲ ἀπό τοῦ Φραγκῆς ἀπέρρεψε τὸ Φραντζῆς (όρθιότερον Φραντσῆς: τσιτακισμάς!).

3. "Από τοῦ Παναγῆς οἱ λόγιοι ἐπλασαν τὸ Παναγιώτης.

ρέως Ρ στίχ. 1682} προῆλθεν ἀπὸ τοῦ Corrado — Κορράδος καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ Corradinus, ὃς ὑπεστηρίχθη (ἴδε ἀνωτέρῳ σελ. 319), καὶ τὸ Μ πενθανόδης (ἴδε ἀνωτέρῳ σελ. 319) ἀπὸ τοῦ Μ πενθανόδος, οφεῖς θὰ δυνηθῇ μετὰ τὰ εἰλημένα νὰ διαιρισθήσῃ.

Τὰ βαπτιστικά ὄνόματα Μ πενθανός—Μ πενθῆς ήσαν πολύ, ως φαίνεται, διαδεδομένα ἐκ τούτων ἀπέρρευσαν τὰ οἰκογενειακὰ δύναματα Μ πενθανός καὶ *Μ πενθανόδης¹.

Καὶ νῦν ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν ἔρευναν τοῦ οἰκογενειακοῦ ὄνόματος Ζέλης.

Τοῦ ὄνόματος ινότοι είναι εἰτιγῆς εἴκολον νὰ ἀποδεῖξω τὴν ὑπαρξίαν. Ἐν τῷ νομῷ Ἀρκαδίας συνηθίστατα είναι τὰ χωρία, ἥτινα φέρουσι τὰ δύναματα τῶν παλαιῶν οἰκιστῶν καὶ δὴ ἐν πτώσει γενικῇ μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὁπῆτος ἀκούει τις τοὺς Ἀρκάδας λέγοντας τοῦ Μπολέτα, τοῦ Σάγκα, τοῦ Πικέρνη, τοῦ Λουκᾶ, τοῦ Μάνεση, τοῦ Μπασιάκου, τοῦ Μερτσαούση (=Ομέρ τσαούση), τοῦ Στρίγκου, τοῦ Μαυρογιάννη καὶ ἄλλα πλεῖστα². Βεβαίως οἱ πρῶτοι οἰκισταὶ ήσαν δὲ Μπολέτας, δὲ Σάγκας, δὲ Πικέρνης, δὲ Λουκᾶς, δὲ Μάνεσης, δὲ Μπασιάκος, δὲ Ομέρ τσαούσης, δὲ Στρίγκος, δὲ Μαυρογιάννης³.

Ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι τὰ μνημονευθέντα χωρία, κεῖται καὶ μικρόν τι χωρίον (249 κάτοικοι), διπερ ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων καλεῖται τοῦ Ζέλης⁴.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλαχοῦ ὑπάρχουσιν δύμανυμα χωρία· οὕτω χωρία

1. Ηγ. χωρίον Μ πενθανός: ανὰ ἐν νομῷ Χανίων. Τὸ Μπενέττης—πρό. τὰ Μπενέττατα τῆς Κεφαλληνίας—είναι τὸ Ιταλικὸν ὑποχοριστικόν Benetti· ἀπὸ τούτου τὸ Μ πενθανός.

2. Πολλὰ τούτων κακῶς ἀναγράφονται ἐν τοῖς ἐπιεικοῖς ἀπογραφικοῖς πίναξι ('Αθῆναι 1921)· π.χ. τὸ χωρίον τοῦ Σάγκα ἀναγράφεται ἡ Σάγκα.

3. Καὶ ἐξ ἄλλων τοπωνυμιῶν τῆς Ἀρκαδίας δυνάμεθα νὰ ὑπονοήσωμεν οἰκογενειακὰ δύναματα· π.χ. τὸ Λεβίδι (ον) ὀνομάσθη βεβαίως ἀπό τινος Λεβίδη, τὸ Ρούτσι ἀπό τινος Ρούτση ('Ρούκη) κ.λ.π.

4. Καὶ τοῦτο οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες ('Αθῆναι 1921) ἐν σελ. 89 ἀναγράφουσιν ως Ζέλη.

Ζέλη ὑπιάρχοισι δύο ἐν τῷ νομῷ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος¹. Καὶ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ πολλὰ χωρία ὑποδηλοῦσιν ὄνόματα οἰκογενειακά πρὸς. Κωστιλέξη, Λιδορίκι(ον), Ἰμάρυπεη, Μάνεση, Μπέλεση, Παΐκου, Σκεντέρεγη, Λίλικ, Νικολίτση, Τσερνοβίτη, Συνᾶ, Φραντζῆ κ.ἄ. π.

"Ωστε περὶ τῆς ἵσταρχεως οἰκογενειακοῦ ὄνόματος Ζέλης ἡ δι-
δεῦμαι ἀμφιβολία δύναται νὰ ἱπάρξῃ².

β) Ξῆν Θὰ θέξεται πομεν, ἂν ὁ Μέπενης Ζέλης ἥδυνατο
καὶ σύνη Μπενηνης

Τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἡτοι τὴν συνένωσιν τοῦ βαπτιστικοῦ καὶ
τοῦ οἰκογενειακοῦ ὄνόματος καὶ τὸν σχηματισμὸν νέου ἐπιθέτου,
ἥδυνήθην νὰ παρακολουθήσω ἐπὶ μίαν σκεδὸν χιλιετηρίδα.

Τῷ 1108 ὡς μάρτις ἑπογράφει μετά τηνων ἄλλων ἐκ μέρους
τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Κομνηνοῦ συνθήκην³ πρὸς τὸν δοῦκα
τῆς Ἀντιοχείας Βοεμοῦνδον ὁ Πέτρος Ἀλίφας⁴: τὸν ἐπό-
μενον αἰῶνα ἐμιρανίζονται ἐν τῷ Βυζαντίῳ οἱ γνωστοὶ Πέτροι
Ἀλίφαι, οἵτινες βαβαίως εἶναι ἀπόγονοι τοῦ εἰρημένου Πέτρου
Ἀλίφα.

'Ερχόμενος εἰς τοὺς μετέπειτα αἰῶνας συναντῶ τὸν ΙΑ' αἰῶνα
τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα Πέτρος ὁ καί νος (=Πέτρος Κόκκινος)⁵ πρὸς Miklosich—Müller, Acta et diplomata II σ. 433, στίχ. 11 γνω-
στὸν εἶναι καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα Πέτρος πιόνις (=Πε-
τρος Μπούας πρὸς Σάθαν, Μνημεῖα Ἑλλην. ιστορ. VI, 29). "Ετι
παράβιαλε τὰ σύγχρονα Σπυρομίλιος (=Σπυρος Μίλιος),
Σταύρογιαννόποντας (=Σταύρος Γιαννόπουλος), Πέτρο-

1. Ἐν τοῖς ἀπογραφικοῖς πίναξιν ἐν σελ. 30J Ζέλιον, ἐν σελ. 80B Ζέλη.
Τὸ ἐν Θράκῃ (ὑποδιοικήσει Τυρολόη) χ. Ζέλη ἔλαβε τὸ ὄνομα ἔσχι-
τως μετὰ τὴν προσάρτησιν.

2. "Ἄγ μὴ δεχθῶμεν ὅμοηχαν, τὸ ὄνομα δύναται νὰ θεωρηθῇ σλαυϊκόν
καὶ εἶναι συγγενὲς πρὸς τὰς ἐν Ἐλλάδι σλαυϊκὰς τοπωνυμίας Ζελ—ίνα,
Ζελ—ίνη, Ζελ—ίστα, Ζελ—ίστα, Ζέλ—οβα, Ζέλ—οβον, Ζελε—γιράδ (=:Ze-
legrad;). Ἐν τῇ ἀλβανικῇ τέλος κατὰ τὸν Gustav Meyer, Etymologisches
Wörterbuch der albanesischen Sprache σελ. 482, z e l (ἰρσ.) = E i f c r,
geg. z e l i = N e i d, E i f e r s u e h t

3. Περὶ ταύτης βλέπε Ἀνναν Κομνηνήν II σ. 671 (Βόνναε) καὶ Χατζῆν,
Οι Ραούλ σ. 11.

4. Οὗτος ἦτο Φράγχος· ωστε τὸ ὄνομα ούδὲν ἔχει πρὸς τὸ ἀλείφω. Πρὸς
Χατζῆν, Οι Ραούλ σελ. 15, σήμ. 3.

ιέκας (= Ηέτρος Λέκας); ἐφημ. Σερίπ 18 Μαρτίου 1925, σελ. 4, στήλ
α Ή ε τ ρ ο μ α ν i á t h s (= Ηέτρος Μανιάτης) ξ.δ. 14 Μαΐου 1925
Νικονάβονδος (= Νίκος Κάβουρδας). Σ ταν ρ ο π i e ρ ο á-
κ o s (= Σταῦρος Ηιερόκαρος) κ. d. 1 Τέλος οι Μ π e ν η ψ á λ τ aι
τῶν ήμερῶν ήμῶν ἔχουσιν ἀσφαλῶς γενάρχην· τὸν Μ π e ν η r (=
Βενέδικτον) Ψ' α λ τ h n. Κατὰ ταῦται δ γενάρχης τῶν Ἀθηναίων
Μπενηζέλων ἔκαλείτο Μ π e ν η s (= Βενέδικτος) Ζέλης.

γ) Υπολείπεται τέλος νὰ δειχθῇ, ἀν δ *Μ π e ν η ζ é l. η s ηδύνατο
νὰ γίνῃ Μ π e ν η ζ é λ o s.

Και τοῦτο εὐχερῶς δύναται νὰ ἀποδειχθῇ τὸ σύστημα Μ π e-
ν η ζ é l. η s — Μ π e ν η ζ é λ o s δὲν εἶναι μονῆρες πλιγθύν βα-
πτιστικῶν καὶ οἰκογενειακῶν δνομάτων ήδυνάμιην νὰ ἀναγράψω, ἐν
οἷς τὸ ἀντὸ παρατηρεῖται προχείρως ἀναγράφω, τὰ ἀκόλουθα πα-
ραδείγματα :

α) βαπτιστικὰ ὄνόματα:

Ιωάννης—Ιάννος
Γεώργιος—Γεώργος
Τάσις—Τάσος
Αγέστης (τάνεστη)—Ανέστος
Στράτης—Στράτος
Γιάννακης—Γιαννάκος
Φώτης—Φῶτος
κ.λ.π., κ.λ.π.

β) οἰκογενειακὰ ὄνόματα :

Σούλης (τρβ. Σοῦλι)—Σοῦλος
*Κακούρης (πρβ. χωρίον Κακούρη)—Κακούρος
*Αρνέλλης—Αρνέλλος
*Μαντέλλης—Μαντέλλος
*Αναγνωστέλλης—Αναγνωστέλλος
*Ραζέλλης—Ραζέλλος
*Σιμτέλλης (σιμέτι)²—Σιμτέλλος
Ζαμάνης (ζαμάνι)—Ζαμάνος

1. Καὶ ἐν τῷ χιακῷ Καλβοχορέωης τὸ Κάλβος εἶναι πιθα-
νώτατα βαπτιστικόν, διερ οφοηλθεν μπό οἰκογενειακόν· πρβ. Χρ-
τζῆν, Οἱ Ραούλ, σελ. 6, σημ. 8.

2. Πρβ. καὶ τὸ δνομα Σιμιτόπουλος

Μανολέσης—Μινολέσος

Άμ(ι)ρούτσης—Νερούτσος

Άνδρούτσης¹—Άνδρούτσος

Χαλκουτσης (Βυζαντ.)—Γιαννούτσος

Χλομούτσης²—Πανούτσος

Σπαθάρης—Σπαθάρος

Κόντης (=conte)—Κόντος

κ. Ι..Τ.. κ. Ι.. π.

*Κατὰ ταῦτα καὶ ὁ *Μ πενητζέλος κίτιος ηδύνατο νὰ
γένη M πενητζέλος.*

Τέλος ὑποτεղοίζω, ὅτι τὸ νεοελληνικὸν οἰκογενειακὸν ὄνομα

Μεντζέλος (Μεντζέλος πιο υλικοίς) ἀπέρρευσεν ἀπὸ τοῦ

Μπενητζέλος: Μπενητζέλος—Μπενζέλος—Μενζέλος—Μεν-

τζέλος· πρβ. Βασονία (Ρούμανία)· Μουκοβίνα (χωρίον νομοῦ Ι-

ωαννίνων), Bonifacio Μονοφάται (Κρήτη), Μπενάρδος⁴ (Bernardo) Μενάρδος κ. Ι. π.

4. Μισαραλιώτης ή Μισεραλιώτη.

Ιερὶ τοῦ ἀθηναϊκοῦ τούτου οἰκογενειακοῦ ὄνόματος ὑπεστηρίχθη
ἄνευ τινὸς ἀποδείξεως, ἀλλ᾽ ἀπλῶς διὰ τὴν τυχαίαν διμοηχίαν⁵, ὅτι
προηλθεν ἀπὸ τοῦ *Μισήρ Αλιάτη.

Καθ' ἡμᾶς ἀρχικῶς τὸ ὄνομα ἦτο ἔθνικόν εἰχάζω δηλαδή, ὅτι ὁ
γενάρχης κατήγετο ἀπὸ τινος χωρίου Μισιρ λῆ⁶ καὶ ὠνομάσθη
Μισιρ λιώτης· τοῦτο ἐγένετο Μισαραλιώτης⁷—Μισαραλιώτης.

Εἰς πίστωσιν δύναμαι νὰ προσαγάγω τὸ ὄνομα Παπασλι-

1. Πισανῶς βυζαντιακὸν: Λαζαρῖ 31 (1928), σελ. 140.

2. Πρόβ. τὸ Χλομούτσι: Χατζῆς ἐν 'Αγχ. ἐφημ. 1930, σελ. 74, σημ. 3.
Αἱ καταλήξεις—έλλης καὶ—ούτσης είναι οἱ ἀρχικαὶ.

3. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἔκτειθέντα καὶ ὑποστηριχθέντα ἡ γραφὴ Μ πε-
νητζέλος ὀφείλει νὰ ἀποσκοραχισθῇ.

4. Τὸν τύπον τοῦτον φέρει καὶ ἐπιγραφὴ καταστήματος ἐγ 'Λαζάρις'
πρβ. καὶ ἀνωτέρω σελ. 819 σημ. δ.

5. Διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου κατὰ τὸν 'Ρωσσοϊαπωνικὸν πόλεμον ἀπεδει-
κνύθητο ἐνδοξός τις ναύαρχος 'Ιάπων ἔλκων τὸ γένος ἐκ. . . Βαιωτίας!

6. 'Ἐν τῷ νομῷ Μεσοηνίας ὑπάρχει χωρίον Μισιρλῆ ἡ Μισερλῆ (χάτοι-
κοι 136): Μισιρλῆς=Άιγύπτιος.

7. Διὰ παρετυμολογίαν ἵσως πρός τὴν δημώδη λέξιν μυσαρός ἡ
Μισερλῆ—Μισερλιώτης—Μισεραλιώτης—Μισαραλιώτης.

της¹ (Παπασλῆ : πρβ. Ενδετήριον Χάρτου τῆς Ἑλλαΐδος. ἔκδ. Ἐλευθεροτυπία), 'Αϊβαλιώτης ('Αϊβαλῆ Μ. Ἀσίας) κ. ς.

5. Βουζίκης.

Ιερὶ τῶν Βουζικῶν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ πολλῆς ἀφελείας ἐγεράφη, ὅτι εἶναι δινατὸν νῦν εἶναι ἀπόγονοι τοῦ ἀρχαίου ἀνηναῖκου γένους τῶν Βουζικῶν, οἵτινες εἶλκον τὸ γένος ἀπὸ τοῦ μυθικοῦ Ἀθηναίου ἥρωος Ηουζύγου, «ὅπεις πρῶτος ζεῦ γος ἔζευξιν» κατὰ τὸν Σχολ. Αἰσχ. II 78.

Αλλ' ἴδωμεν τὰ πρὸ ποδῶν. Ὁ ἀρχικός τύπος τοῦ ὄνοματος **Βούζίκης** εἶναι **Μπούζίκης**.

Οὗτο φέρεται τὸ ὄνομα ἐν ἔνετικοῖς ἐγγράφοις τοῦ IE' καὶ IG' αἰῶνος : πρβ. Pelegrin Busichio — Πελεγρίνος Μπουζίκης (1465 : Σάμας, Μνημεῖα Ἑλλην. Ιστορ. VI, 29, 14). "Εκταρ Μπουζίκης (Vettor Busichio); οὗτος ὑπῆρξε γενναιός ἀρχηγὸς μισθοφόρων καὶ τέλος (1538) ἡγονεύθη ἐν Ναυπλίῳ πολεμῶν κατὰ τῶν Τούρκων (Σάμας, §. 2. VIII 311, 8°. Πεφί τούτου γίνεται λύγος ἐν πολλοῖς ἐγγράφοις.

Μπούζίκης εἶναι διποίως ὁ τύπος ὄνοματος οἰκογένειας ἐν Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρχαδίας³.

Πῶς θὰ ἔριηνευθῇ τὸ ὄνομα : Ήτανός, ὅτι εἶναι ὑποκοριστικὸς τύπος τοῦ ὄνοματος **Μπούζας** (νῦν **Βούζας**) : **Μπούζίκης** ἀποφυγὴν ἐπίτηδες γενομένην⁴ τοῦ φθόγγου τσ βλέπω καὶ ἐν τοῖς ὄνόμασιν Ἱωαννίκιος (= 'Ιωαννίτης), Λικίαρης οὐλλος (= *Λιτσιαρδόπουλλος: πρβ. Ριτσιάρδης) καὶ τῷ Ἀθηναϊκῷ Καρίκης (= Καρέτσης πρβ. τὴν ἐν Ἑλλάδι σλαυτικὴν τοπωνυμίαν Καρίτσα καὶ τὸ οἴκογ. ὄνομα Καρίτσας: ἐφημ. Σκρίπ 20 Νοεμβρίου 1924)· ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ ὄνόματι Γαλάκης, ὅπερ ἀνευρίσκεται καὶ ἐν τῇ παρὸν τὰς Ἀθήνας τοποθεσίᾳ Γαλάτσι (τοῦ Γαλάτση), δὲν δύναμαι νῦν ὅρίσω, ἂν συμβαίνῃ τὸ αὐτό· διότι ἵστως ἐν τῷ Γαλάτσι ἔχομεν τσιτακισμὸν συνήθη ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ ἰδιώματι.

1908—1925

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Χ. ΧΑΤΖΗΣ

1. Οὗτοι καλεῖται γιωσιός λόγιος τοῦ πορελθόντος αἰῶνος.
2. Οὗτος ἔλαβε αύξυγον Κλόραν Ράλη πρβ. Χατζῆν, οἱ Ρεούλι σελ. 67 κάτ.
3. Εν Κυπρίᾳ τὸ ὄνομα **Μπούζίκης** ἔγινε **Βούζίκης**.
4. Πρβ. τὸ σημερινὸν εὔκογενειοχόν ἐπίθετον **Μπούζόπουλλος**.
5. Πρβ. τὰ ἐν Πάρῳ ἔχα (≡ετσι) κλ. π.